

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát
Křížová 22, 603 00 Brno**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-1046/24-B
Sp. zn. ČŠIB-S-242/24-B

Název	Středisko výchovné péče HELP ME, z.s.
Sídlo	Bořetická 4225/2, 628 00 Brno
E-mail	helpme@volny.cz
IČO	64 327 965
Identifikátor	600 030 181
Právní forma	občanské sdružení
Zastupující	Vladislav Vaňák
Zřizovatel	Středisko výchovné péče HELP ME, z.s. Bořetická 422/2, Židenice, 628 00 Brno IČO 64327965
Místo inspekční činnosti	Bořetická 4225, Brno
Inspekční činnost na místě	9. 4. 2024 – 11. 4. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školským zařízením podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro školské zařízení podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Středisko výchovné péče HELP ME, z. s. vykovává činnost střediska výchovné péče (dále „zařízení“, „středisko“) a školní jídelny. Poskytuje internátní služby v rámci územní působnosti celé České republiky. Středisko je koedukované zařízení pro nezletilé klienty s rizikem poruch chování nebo jejich rozvinutými projevy a negativními jevy v sociálním vývoji, pro osoby odpovědné za jejich výchovu a pro pedagogické pracovníky. Součástí zařízení je i ambulantní část, která se zaměřuje na preventivně výchovnou péči. Celkový počet lůžek ve středisku je stanoven na 16 klientů. V době inspekční činnosti jich bylo v zařízení umístěno 15 ve dvou výchovných skupinách.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Zařízení má zpracovanou koncepci rozvoje, která vychází z dlouholetých zkušeností ředitele střediska v oblasti prevence sociálně-patologických jevů dětí a mládeže. Zahrnuje všechny potřebné oblasti pro jeho dobré fungování. Důraz je kladen na maximální motivaci klientů, vytváření individuálních postupů ke každému z nich a vzájemnou pomoc všech zúčastněných stran. Podařilo se vytvořit stabilní kvalifikovaný tým pracovníků, který je spolupracující, společně naplňuje vizi a cíle střediska a jsou tak vytvořeny vhodné podmínky pro realizaci veškerých výchovně vzdělávacích záměrů. Od minulé inspekční činnosti byly na základě doporučení jinak rozděleny a vymezeny kompetence zástupkyně ředitele, která zůstala zároveň etopedkou zařízení. Pozici vedoucí vychovatelky v internátní části střediska nově zastává jedna z učitelek. Tato změna se pozitivně promítla do fungování střediska jako celku.

Každodenní vzájemná komunikace umožňuje všem zaměstnancům informovanost ve všech potřebných oblastech a je podpořena pravidelnými poradami. Všichni pracovníci jsou dobře obeznámeni s individuálními potřebami svých klientů. Veškerá problematika je konzultována včas, avšak záznamy z těchto jednání měly nízkou vypovídací hodnotu, což snižuje efektivitu řešení vzniklých situací s větším časovým odstupem. Spisy klientů byly vedeny chronologicky, přehledně, avšak stávající elektronický systém střediska neumožňoval propojení se všemi ostatními záznamy. Kvalita a celistvost dokumentace tím byla snížena.

Kontrolní a hospitační činnost provádí vedení střediska nepravidelně. Závěry z hospitací neobsahují jasná doporučení, využitelná pro další pedagogickou práci. Kontrolní systém střediska nezachytil některé nevhodné přístupy, které byly vůči klientům uplatňovány a klienti na ně při rozhovorech se školními inspektory poukázali. Dalšímu vzdělávání pracovníků zařízení nebyla v uplynulém období věnována dostatečná pozornost a nedocházelo tak k potřebnému posílení a zvyšování kvality poskytovaných služeb. Pedagogům se nedostávaly potřebné informace o speciálně pedagogických přístupech, které práce v tomto zařízení vyžaduje. Při některých sledovaných činnostech se tyto nedostatky částečně projevíly.

Pro plnění všech výchovně vzdělávacích cílů má středisko zajištěny dobré materiální a prostorové podmínky. Probíhá průběžná obměna nábytku a vybavení pokojů. Ubytování klienti mají v zařízení k dispozici nadále knihovnu a keramickou dílnu a společně s nabídkou mnoha dalších aktivit jsou vhodně využívány v rámci volnočasových aktivit. Společné prostory jsou vkusně esteticky vyzdobené a vytváří podnětné zázemí.

Na bezpečnost klientů je dbáno především prostřednictvím jasně stanoveného režimu dne, pravidel a důsledným dbáním na jejich dodržování. Vzniklé úrazy jsou řádně prošetřovány

a přijímána vhodná opatření k zamezení jejich opakování. Preventivní program byl nově zpracován a v žádoucí míře realizován.

Celodenní stravování zajišťuje školní jídelna v potřebném rozsahu včetně zařazování potravin v duchu racionální výživy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Do ambulantní i internátní části střediska jsou klienti přijímáni řádně na základě zhodnocení závažnosti projevů rizikového chování odbornými pracovníky zařízení. Klientovi je na základě jeho aktuálních výchovně vzdělávacích potřeb vytvořen individuální plán, ve kterém jsou jasně a srozumitelně formulovány cíle, a který zahrnuje konkrétní formu spolupráce s ním a osobami odpovědnými za výchovu. Doporučení ke spolupráci se střediskem vychází zpravidla z podnětu škol, dětských domovů, jiných ambulancí středisek výchovné péče, pracovníků orgánů sociálně právní ochrany dítěte, dětských psychiatrů, klinických psychologů a také z rozhodnutí soudu.

Činnost v ambulantní části střediska probíhala za vzájemné spolupráce klienta a osob odpovědných za výchovu. Odborní pracovníci jim poskytovali pravidelné konzultace s cílem zlepšit výchozí stav v oblasti sociálně patologických jevů. Pokud byl tento formát neúčinný, byla vhodně podpora převedena na režim internátní a to na dobu dvou až tří měsíců.

Činnosti v internátní části zařízení vycházely z týdenních plánů výchovně vzdělávací činnosti jednotlivých výchovných skupin, které obsahovaly jak pravidelné denní činnosti, tak i odborné aktivity a hodnotící komunity. Do sledovaných činností se klienti zapojovali poměrně aktivně. V dopoledních hodinách se věnovali výuce dle individuálních vzdělávacích plánů svých kmenových škol. Pracovali zpravidla samostatně za podpory pedagogů. Individuální přístup k nim byl přiměřený, byla jim poskytována vhodná podpora a pomoc při zvládnání učiva. Efektivita je ověřována během tzv. diagnostického pobytu v kmenové škole, což přispívá k účelnému stanovení dalších vhodných postupů ve středisku. Realizované hospitace v odpoledních a podvečerních hodinách probíhaly v uvolněné, přátelské atmosféře. Vhodně se střídaly společné plánované aktivity, samostudium a osobní volno. Důraz byl kladen na režimová opatření, dodržování stanovených pravidel a plnění individuálních cílů. Velmi aktivní a motivovaní byli klienti při pohybových činnostech venku. Vychovatelé citlivě reagovali na potřeby a projevy svých svěřenců a každému věnovali potřebný čas k řešení vzniklých situací. Komunikace byla vzájemně zdvořilá a klienti prokazovali dobré sociální a komunikativní dovednosti. Byli vedeni k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení, což je jeden z účinných nástrojů seberozvoje. Rezervou byla forma hodnocení a poskytovaná zpětná vazba pedagogem, která v některých případech nebyla účelná, neměla formativní podobu a pro klienty nebyla dostatečně využitelná k jejich dalšímu osobnímu rozvoji.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pracovníci střediska výsledky výchovy a vzdělávání průběžně sledují, hodnotí a zaznamenávají s cílem dosáhnout co nejvyšší možnou míru samostatnosti a uvědomělosti v oblasti formování žádoucího chování klientů, tak, aby po ukončení spolupráce co nejlépe zvládli fungování ve svých kmenových školách a v běžném životě. Každý klient si kromě hlavních cílů stanovuje každý týden dva až tři cíle dílčí, na které se daný týden soustředí. Každodenní hodnocení těchto cílů je zaznamenáváno do grafu a hodnoceno na týdenní

komunitě v rámci celého střediska, kde jsou přítomni všichni odborní pracovníci. Vzhledem k přehledné vizualizaci těchto výsledků je velice dobře patrný progres, stagnace či regres v dosahování osobních cílů a klienti tak mají průběžné, srozumitelné a objektivní informace o tom, jak se jim daří své záměry naplňovat. Klienti této formě hodnocení rozumí, pravidla jsou pro ně jasná, srozumitelná a z velké části je i většina z nich formulována ve vnitřním řádu zařízení. Při rozhovorech se školními inspektory potvrdili, že jsou v zařízení dobrovolně, znají důvody svého umístění, usilují o dosažení svých cílů a kontakt s rodinou je jim dle pravidel střediska zajištěn.

K podpoře rozvoje osobnosti klientů ve středisku přispívá nabídka velmi pestré zájmové aktivity. Jsou realizovány výtvarné a rukodělné činnosti, výlety, návštěvy muzeí, různých sportovišť aj. Například společně realizovaná akce „Uklid’me Česko“, do které se středisko zapojilo, a jejíž účast byla oceněna i místní radnicí, přimělo některé klienty ke spontánní aktivitě uklidit v době osobního volna okolí střediska. Byl tak posílen pocit užitečnosti, sounáležitosti se širší komunitou a možnosti konkrétní pomoci. Poměrně čteně je využívána knihovna ve středisku. Klienti jsou vedeni ke čtení ve svém volném čase a i v rámci výuky jsou jim nabízeny vhodné vzdělávací texty. Je tak žádoucím způsobem rozvíjena jejich čtenářská gramotnost a zájem o čtení. Pedagogové prostřednictvím dalších atraktivních činností vedou klienty k aktivnímu trávení volného času, seznamují je s různými zájmovými oblastmi a tématy, učí je novým dovednostem a vhodně tak rozvíjejí jejich kompetence občanské, kompetence k učení a řešení problémů.

Středisko efektivně spolupracuje s některými státními i neziskovými institucemi, které nabízejí programy s tématy prevence sociálně patologických jevů a související problematikou, která je pro středisko aktuální. Účelně také probíhá spolupráce praktikanty a stážisty z vyšších odborných a vysokých škol, kteří se i během inspekční činnosti aktivně zapojovali do programu a pro výchovně vzdělávací proces klientů byli přínosem.

Na závěr pobytu nebo ukončení ambulantní péče je vypracována závěrečná zpráva, která obsahuje mj. i vzdělávací a výchovnou část. Některá doporučení určená zákonným zástupcům klientů však byla formulována příliš obecně a byla tak hůře využitelná a reálně aplikovatelná v běžném rodinném prostředí.

Systém péče o klienty v zařízení je založený na účelné spolupráci všech odborných pracovníků. Středisko zajišťuje služby klientům i po ukončení internátního programu. Klient pokračuje ve spolupráci v ambulantní části střediska až do doby, kdy je možné spolupráci ukončit, aby efektivita celého procesu byla co nejvyšší. V některých nutných případech, kdy klient selhává, je internátní program prodloužen nebo opakován. Vždy však se souhlasem všech zúčastněných stran a při jejich maximální součinnosti. Klientům, kteří jsou mimo přijatelnou dojezdovou vzdálenost, je středisko nápomocno vyhledat jiné zařízení blíže jejich bydliště, které potřebné služby zajistí.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Došlo k rozdělení kompetencí ve vedení střediska.
- Závěrečnou hodnotící zprávu středisko nově se souhlasem zákonných zástupců zasílá do kmenových škol klientů.
- Probíhá pravidelná obměna materiálních podmínek střediska.

Silné stránky

- Dlouhodobě stabilní personální složení střediska vytváří příznivé podmínky pro realizaci výchovně vzdělávacích záměrů. 2.3
- Středisko v rámci prevence sociálně patologických jevů realizuje pro klienty různorodé atraktivní aktivity včetně rozvoje čtenářské gramotnosti. 4.2

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Další vzdělávání pedagogických pracovníků a metodická podpora ze strany vedení střediska nevede k posílení a zvyšování kvality poskytovaných služeb. (2.5, 3.5)
- Systém hospitační a kontrolní činnosti vedení střediska neidentifikoval rizika a nedostatky v přímé výchovné práci některých pedagogů v jejich přístupu ke klientům. (1.4, 2.1, 3.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Zefektivnit kontrolní systém střediska tak, aby byl schopen najít slabá místa a nedostatky během výchovně vzdělávací činnosti. Zavést pravidelné hodnocení práce zaměstnanců s důrazem na identifikaci oblastí pro zlepšení.
- Realizovat četnější vzdělávací aktivity pro pedagogy a poskytovat jim cílenou metodickou podporu, která vychází z poznatků získaných během hospitačí a reflektuje aktuální potřeby střediska.
- Pro evidenci záznamů o klientech a účelné předávání informací v rámci střediska využívat vhodný elektronický informační systém.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školského zařízení dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínce, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Koncepce rozvoje Střediska výchovné péče HELP ME – strategický plán rozvoje 2021 – 2025
2. Vnitřní řád střediska výchovné péče HELP ME platný od 24. 5. 2023

3. Školní vzdělávací program SVP HELP ME platný od 1. 1. 2016
4. Preventivní program SVP HELP ME platný od 4. 2. 2020
5. Záznamy z jednání pedagogické rady za školní roky 2022/2023, 2023/2024 a záznamy z týdenních porad vedené ve školním roce 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
6. Plán a realizace dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků od školního roku 2020/2021 do 2023/2024
7. Kniha denního hlášení vedená ve školním roce 2023/2024
8. Čtrnáctidenní plány výchovných skupin (vzorek)
9. Třídní knihy, individuální výchovné programy klientů a průběžné hodnoticí grafy (vzorek)
10. Individuální plány učiva kmenových škol (vzorek)
11. Osobní dokumentace vybraných klientů
12. Seznam zaměstnanců a personální dokumentace vybraných zaměstnanců k termínu inspekční činnosti
13. Dokumentace školského zařízení k hodnocení ekonomických podmínek, zajištění bezpečnosti a zdraví klientů a školního stravování

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Šárka Machačová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Libor Žilka, školní inspektor

Mgr. Marie Sponarová, školní inspektorka

6. 5. 2024